

Vypracováno

Doceseno dne 12. 12. 2015
v souladu s GDPR
PILLOHA

Ministr vnitra
Milan Chovanec

Naturalizace v České republice (GA15-07626S)
podle zákona č. 186/2013 Sb.

prac. č.: 0732 r

BS

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne: 22. 12. 2015
podpis:

MVCRP013F2CC

30

V Praze 17. prosince 2015
Č. j.: MV-118977-5/VS-2015

Rozhodnutí

Ministr vnitra jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), přezkoumal na základě včasného rozkladu, který podali nar. , Gubanicy – Rusko, a , nar. , Sankt-Petěrburg - Rusko, oba státní občané **Ruské federace**, oba trvale bytem , (dále jen „žadatelé“), rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy, (dále jen „Ministerstvo vnitra“), ze dne 8. 7. 2015, č. j.: VS-7330/835.3/2-2014, kterým nebylo podle ustanovení § 11 a **§ 22 odst. 3** zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), vyhověno jejich žádosti o udělení státního občanství České republiky, (dále jen „žádost“), a rozhodl t a k t o:

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. a) s využitím § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu se rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 7. 2015, č. j.: VS-7330/835.3/2-2014, **z r u š u j e** a věc se vrací Ministerstvu vnitra k novému projednání.

Odůvodnění:

I.

Žadatelé podali dne 16. 7. 2014 prostřednictvím Krajského úřadu Pardubického kraje společnou žádost o udělení státního občanství České republiky. Ministerstvu vnitra došla předmětná žádost dne 28. 7. 2014.

Usnesením Ministerstva vnitra ze dne 7. 4. 2015 bylo správní řízení o společné žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu přerušeno na dobu 60 dnů od doručení tohoto usnesení a zároveň byli žadatelé vyzváni, aby odstranili nedostatky žádosti doložením dokladů specifikovaných v odůvodnění usnesení. V souladu s § 47 správního řádu byli žadatelé zároveň informováni o tom, že dne 16. 7. 2014 bylo zahájeno správní řízení o jejich společné žádosti o udělení státního občanství České republiky. Tímto usnesením byli rovněž poučeni o svých procesních právech ve smyslu § 36 a § 38 správního řádu, dle nichž mají právo nahlížet do spisu, navrhopvat důkazy, činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí a mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko včetně vyjádření se k podkladům rozhodnutí.

Požadované podklady, nezbytné k posouzení splnění zákonem stanovených podmínek pro udělení státního občanství České republiky, obdrželo Ministerstvo vnitra ve stanovené lhůtě dne 20. 4. 2015.

II.

Ministerstvo vnitra po provedeném důkazním řízení a po komplexním zvážení veškerých podkladů pro vydání rozhodnutí konstatovalo, že žadatelé se na území České republiky zdržují od roku 1996. Vzhledem k tomu, že mají ode dne 17. 2. 2000 na území České republiky povolen trvalý pobyt, tedy více než 5 let, splňují podmínku podle ustanovení 14 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství České republiky.

Žadatelé rovněž splňují podmínku stanovenou v § 14 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, neboť se na území České republiky fakticky zdržovali po celou dobu od povolení trvalého pobytu.

Výpisem z evidence Rejstříku trestů ze dne 24. 2. 2015, který si v souladu s § 22 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky vyžádalo Ministerstvo vnitra, žadatelé prokázali trestní bezúhonnost ve smyslu § 14 odst. 3 tohoto zákona. S přihlédnutím k době jejich pobytu v České republice pak neprokazují trestní bezúhonnost v domovském státu, popř. v jiných státech.

Splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky žadatelé neprokazují, neboť jsou starší 65 let.

Z listinných podkladů dále vyplývá, že žadatelé splňují též podmínku stanovenou v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky, když neporušili povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které jsou přihlášení k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti.

Žadatelé splňují rovněž podmínku stanovenou v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství České republiky, neboť prokázali výši a zdroje svých příjmů, tzn. starobních důchodů.

Dále žadatelé splňují podmínku podle § 14 odst. 8 zákona o státním občanství České republiky, jelikož prokázali, že v posledních třech letech výrazně a bez vážných důvodů nezatažovali systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi.

V souladu s § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky si Ministerstvo vnitra vyžádalo stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb (dále též „bezpečnostní služby“). Na základě těchto stanovisek vyšlo najevo, že žadatelé ohrožují bezpečnost státu. Ministerstvo vnitra proto žádost zamítlo z důvodu bezpečnosti státu, jak vyplývá z citovaného ustanovení zákona o státním občanství České republiky.

III.

Proti zamítavému rozhodnutí Ministerstva vnitra, které bylo žadatelům doručeno dne 10.7.2015, podali dne 17. 7. 2015 včasný rozklad.

V rozkladu žadatelé uvádějí, že podání žádosti o udělení státního občanství České republiky dlouho zvažovali, přičemž jejich rozhodnutí výrazně ovlivnila skutečnost, že téměř 30 posledních let strávili v České republice.

Dle jejich vyjádření po celou dobu svého dlouholetého pobytu nepošpinili svou čest, podle svých sil a možností chtěli být prospěšnými České republice a lidem, se kterými žili a žijí. V této souvislosti zmínili činnosti v ruském středisku Vědy a kultury, pedagogickou činnost, přátelství s kamarády a kolegy. Žadatelé tedy neměli pochyby o přínosnosti svých společenských a pracovních aktivit, které proto nedokládali, ale mohou tuto skutečnost doložit. K rozkladu proto připojili čestné prohlášení _____ o, v němž podporuje udělení státního občanství České republiky _____ s ohledem na jeho pedagogické působení, odbornou fundovanost a lásku k českému národu, jakož i kopii čestného uznání _____ PRAHA o.p.s., uděleného _____ i za významný přínos ve výchově studentů školy.

Žadatelé usuzují, že zamítnutí jejich společné žádosti o udělení státního občanství České republiky mohlo být ovlivněno současnou komplikovanou dobou, která je spojena s napětím mezinárodní politické situace včetně česko-ruských vztahů. Zamítnutí jejich společné žádosti je hluboce zasáhlo, zejména proto, že jeho důvodem bylo ohrožení bezpečnosti státu. Domnívají se, že jde jen o nepříjemné nedorozumění a v této souvislosti prohlašují, že nikdy nespolupracovali s ruskou ani sovětskou rozvědkou, a s Policií České republiky se setkali jen při řešení drobných dopravních přestupků, v souvislosti s ochranou jejich majetku a z důvodu prodloužení jejich trvalého pobytu. Žadatelé jsou přesvědčeni, že prameny informací bezpečnostních služeb, na které je odkazováno v napadeném rozhodnutí, jsou nepodložené a neodůvodněné. Vzhledem k tomu by se rádi seznámili se skutečnostmi, z nichž tato obvinění plynou, a je pro ně prioritní řádné prověření a prošetření rozhodujících skutečností s tím, že jsou ochotni a připraveni osobně zodpovědět otázky týkající se jejich pobytu v České republice.

Závěrem uvádějí, že se Česká republika stala jejich druhým domovem, jsou plně začleněni do české společnosti v rámci rodinných, pracovních i sociálních vztahů a cítí se být občany České republiky. Žádají proto ministra vnitra o opětovné přezkoumání a zvážení závěru, dle něhož ohrožují bezpečnost státu ve smyslu § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

IV.

O rozkladu proti rozhodnutí Ministerstva vnitra rozhoduje podle ustanovení § 152 odst. 2 a 3 správního řádu ministr vnitra na základě návrhu rozkladové komise. Rozklad posoudila rozkladová komise ministra vnitra.

V posuzovaném případě považuje ministr vnitra předně objasnit následující aspekty předmětné právní úpravy.

Důvodem pro zamítnutí žádosti byla skutečnost, že stanoviska, která je Ministerstvo vnitra povinno si podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky v řízení o udělení státního občanství České republiky vyžádat, obsahovala informaci, dle níž žadatelé ohrožují bezpečnost České republiky. Šlo přitom o informace podléhající utajení podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. V souladu s posledně citovaným ustanovením zákona o státním občanství České republiky se tato stanoviska nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky se v případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatelé ohrožují bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu. V případě žadatelů byl takovýto závěr učiněn. Ve smyslu citovaného ustanovení bylo proto v odůvodnění předmětného rozhodnutí pouze uvedeno, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

Zmiňované bezpečnostní služby svá stanoviska vyhotovují v intencích zájmů uváděných v § 13 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, tj. posuzují, zda z hlediska jejich poznatků může být žadatel tzv. bezpečnostním rizikem ve vazbě na možné udělení státního občanství. Negativní stanovisko je pak vydáváno v případě, že dotčená bezpečnostní služba k závěru o existenci takového rizika na základě svých poznatků v konkrétní situaci dospěje. Každé negativní stanovisko vydané ve smyslu výše uvedeného je vydáváno na úrovni ředitele příslušné zpravodajské služby nebo zvláštní složky Policie České republiky, případně jeho zástupce. Je tudíž garantováno, že závěr o bezpečnostním riziku pro Českou republiku spojený s osobou žadatelů je založen na ověřených poznatcích a skutečnostech.

V obecné rovině je nutno dále konstatovat, že stanoviska bezpečnostních služeb nejsou závaznými stanovisky ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Ministr vnitra v rámci řízení o rozkladu přezkoumává tato stanoviska ve vazbě na konkrétní situaci žadatele, požadavky zákona o státním občanství České republiky, správního řádu a další dotčené právní normy, jakož i s přihlédnutím k judikatuře vnitrostátních i mezinárodních soudů. Ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky ve vazbě na § 26 tohoto zákona nadto zakládá speciální procesní režim týkající se těch stanovisek bezpečnostních služeb, která na základě utajovaných informací obsahují negativní závěr ve věci udělení státního občanství České republiky žadateli z důvodu bezpečnostního rizika. Jsou-li naplněny podmínky pro použití zvláštní právní úpravy, jak je tomu v posuzovaném případě, musí se tato úprava aplikovat a nelze použít úpravu obecnou.

Žadatelé ve svém rozkladu namítají, že jim nejsou známy skutečnosti, z kterých jejich obvinění plynou. K tomu je nutno uvést, že seznámení žadatele se stanovisky obsahujícími utajované informace by znamenalo popření základního účelu zákona č. 412/2005 Sb. S ohledem na specifika a význam rozhodování ve

věcech utajovaných skutečností, kdy je velmi zřetelný bezpečnostní zájem státu, není možné vždy garantovat všechny běžné procesní záruky spravedlivého procesu v plném rozsahu.

Na nemožnost seznámit se stanovisky obsahujícími utajované informace logicky navazuje formulace odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodů negativních stanovisek bezpečnostních služeb obsahujících utajované informace (§ 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky). Nemělo by smysl vylučovat ze státoobčanského spisu tato stanoviska a následně jejich obsah uvést do odůvodnění zamítavého rozhodnutí.

Z hlediska ochrany základních bezpečnostních zájmů státu představuje tento zákonem upravený postup ve srovnání s obecnými předpisy o správním řízení legitimní a přiměřené omezení procesních práv účastníka řízení a obsahových náležitostí odůvodnění rozhodnutí. Nelze připustit, aby žadatelé, kteří dle zjištění orgánů uvedených v § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky ohrožují základní bezpečnostní zájmy státu, měli možnost seznámit se s obsahem stanovisek Policie České republiky a zpravodajských orgánů, jež obsahují utajované skutečnosti. Uvedení takovýchto skutečností souvisejících s ohrožením bezpečnosti státu, jeho svrchovanosti a územní celistvosti, demokratických základů, životů, zdraví, nebo majetkových hodnot v odůvodnění rozhodnutí by mělo za následek prozrazení utajovaných informací, což by ve vazbě na ochranu základních bezpečnostních zájmů bylo nesporně krajně nežádoucí. V takovém případě zákonná úprava zajišťuje, aby žadatelé z odůvodnění zamítavého rozhodnutí zjistili alespoň základní informaci o tom, co bylo důvodem zamítnutí jeho žádosti.

V souvislosti s Výkladovou zprávou komise expertů pro státní občanství k Evropské úmluvě o státním občanství, v níž se v komentáři ke čl. 11 uvádí, že v případě rozhodnutí dotýkajících se národní bezpečnosti má být poskytováno pouze minimum informací (v angl. originále „For decisions involving national security, only a minimum amount of information has to be provided.“), lze považovat i takovouto základní informaci za nezbytné minimum informací.

Pouze pro úplnost pak ministr vnitra podotýká, že s obdobnou úpravou, jako má Česká republika, se lze setkat i v jiných státech stejného právního okruhu, jako je Česká republika. Příkladmo lze jmenovat tyto státy:

- Polsko, kde se rozhodnutí opírající se v zákonem stanovených případech o bezpečnostní důvody neodůvodňují (čl. 107 Zákoníku správního řízení ze 14. 7. 1960 */Kodeks postępowania administracyjnego/*, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s čl. 31 a 36 zákona o státním občanství z 2. 5. 2009 */Ustawa o obywatelstwie polskim/*).
- Dánsko, kde může Parlamentní naturalizační komise o neudělení státního občanství (naturalizaci) v případech možné bezpečnostní hrozby pro Dánsko rozhodnout bez odůvodnění rozhodnutí a možnosti odvolání.

Na základě výše uvedeného dospěl ministr vnitra k závěru, že nelze než konstatovat, že v předmětném řízení Ministerstvo vnitra postupovalo při znepřístupnění předmětných stanovisek a neuvádění konkrétních důvodů rozhodnutí v intencích ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky,

z něhož vyplývá též odchylný postup v případě § 36 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu.

Dále považuje ministr vnitra dále za důležité zdůraznit, že je sice pravda, že žadatelům nejsou známy konkrétní důvody, které k vydání negativních stanovisek vedly, jejich právu na spravedlivý proces je však přesto poskytnuta ochrana přiměřená okolnostem případu. Žadatelé vědí, že zamítavé rozhodnutí stojí na negativním stanovisku některé bezpečnostní služby. Mají též možnost proti tomuto závěru brojit podáním rozkladu, což ostatně učinili. Důvody, na nichž bylo zamítavé rozhodnutí Ministerstva vnitra založeno, jsou v řízení o rozkladu přezkoumávány i bez toho, že by je účastník řízení přesně znal. Právo žadatelů obhajovat svá práva a zájmy je tedy v potřebném rozsahu zachováno, samozřejmě při respektování specifik daného případu (tedy dopadu do bezpečnostních zájmů země).

Ministr vnitra zároveň zdůrazňuje princip, nyní výslovně zakotvený v § 12 zákona o státním občanství České republiky, dle něhož na udělení státního občanství není právní nárok, jak již dříve opakovaně v řadě rozhodnutí potvrdil Ústavní soud i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2006, čj.: 3 As 32/2005 – 51, a navazující usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn.: II. ÚS 624/06, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2014, čj.: 4 As 142/2013-29). V úvahu vzal ministr vnitra i skutečnost, že osobě, jíž bylo uděleno státní občanství České republiky, toto občanství (na rozdíl od řady jiných států) nelze odejmout proto, že se stala bezpečnostním rizikem pro český stát. Proto je nutno případné bezpečnostní riziko před udělením státního občanství České republiky vážít obzvláště pečlivě.

V případech, kdy státoobčanský vztah nevzniká ze zákona, ale na základě rozhodnutí orgánu státu, má tento stát nezadatelné právo rozhodnout, zda určité osobě státní občanství udělí či nikoli. Jak ostatně vyplývá z usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 8. 3. 2000, čj.: IV.ÚS 586/99, každý suverénní stát má právo stanovit podmínky, za kterých mohou cizinci získat státní občanství České republiky s tím, že zde není žádného základního práva, které by stát mohl porušovat tím, že cizinci státní občanství neudělí. Pokud tedy není cizinci státní občanství České republiky uděleno, neporušuje tím orgán zastupující stát žádné právo zaručené Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy (k tomu též viz níže). Takový postup pak není v rozporu ani s Evropskou úmluvou o státním občanství.

Ministr vnitra považuje za důležité zdůraznit, že Evropská úmluva o státním občanství ani její protokoly negarantují právo na udělení státního občanství konkrétní země. To ostatně potvrzuje i judikatura ESLP – viz např. rozhodnutí z 12. 1. 1999 ve věci *Karassev proti Finsku*, stížnost č. 31414/96 (ECHR 1999-II), bod 1. a): „Soud poznamenává, že právo na udělení konkrétního státního občanství není garantováno Úmluvou ani jejími protokoly.“ (v angl. znění: *The Court notes that the right to acquire a particular nationality is not guaranteed by the Convention or its Protocols.*)

V rámci přezkumu prvostupňového rozhodnutí si ministr vnitra vyžádal aktualizované podklady od příslušné bezpečnostní služby, aby tak mohl posoudit, zda bezpečnostní riziko u žadatelů trvá. Na základě takto získaných aktualizovaných

podkladů dospěl k závěru, že bezpečnostní riziko ze strany žadatelů již není dáno. Není zde tedy nadále překážka v udělení státního občanství žadateli ve smyslu § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Vzhledem k tomu, že žadatelé další podmínky pro udělení státního občanství splňují, resp. v době vydání prvostupňového rozhodnutí splňovali, rozhodl ministr vnitra o zrušení prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Ministerstvo vnitra žádost opětovně posoudí, a pokud v mezidobí (od poskytnutí podkladů osvědčujících splnění podmínek pro udělení státního občanství ČR žadatelům) nedošlo ke změně rozhodných skutečností v negativním směru, žadatelům státní občanství České republiky udělí.

S odkazem na výše uvedené proto ministr vnitra rozhodl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit k novému projednání, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 152 odst. 4 správního řádu nelze odvolat.

Milan Chovanec

